

som af Kirkeministeriet er bemyndiget til at foretage vielser, jf. ægteskabslovens § 16, stk. 1, nr. 3.

Første gang der søges om bemyndigelse for en præst inden for et ikke-anerkendt trossamfund efter denne bestemmelse, påser Kirkeministeriet, at der er tale om et egentligt trossamfund i dette ords sædvanlige betydning. Det vil sige, at der ikke blot er tale om en religiøs »bevægelse« eller en religiøs eller filosofisk forening, men en sammenslutning eller forsamling (et religionssamfund), hvis primære formål er gudsyndelse (kult) efter en nærmere udformet lære og ritus.

Også i andre sammenhænge tager Kirkeministeriet stilling til, om et ikke-anerkendt trossamfund er et egentligt trossamfund. Dette kan ske i forbindelse med udlændingemyndighedernes behandling af en ansøgning fra en præst efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, hvorefter der kan gives opholdstilladelse, hvis ganske særlige grunde taler derfor, og i forbindelse med skattemyndighedernes vurdering af, om gaver, der gives til et trossamfund, er fradragsberettigede efter ligningslovens § 8 a.

Ved vurderingen af, om der i det enkelte tilfælde foreligger et trossamfund, har Kirkeministeriet indtil for nylig benyttet biskoppen over Københavns Stift som sin konsulent. I marts 1998 er høringsproceduren blevet ændret, idet der er blevet nedsat et rådgivende udvalg vedrørende trossamfund, bestående af en religionshistoriker, en religionssociolog, en teolog og en jurist.

Kirkeministeriet har meddelt vielsesbemyndigelse til præster inden for en række ikke-anerkendte trossamfund og dermed godkendt disses karakter af trossamfund. En fortegnelse over disse trossamfund er medtaget som bilag 1 til lovforslaget.

6.3. Justitsministeriets overvejelse

Kirkeministeriet har oplyst, at der i dag ikke gøres forskel i den kirkelige lovgivning på anerkendte trossamfund og andre trossamfund, bortset fra at alene anerkendte trossamfund fører ministerialbøger over kirkelige handlinger. Kirkeministeriet har desuden oplyst, at der efter Kirkeministeriets opfattelse ikke bør gøres forskel på de anerkendte trossamfund og trossamfund i øvrigt.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det på den baggrund ikke rigtigt at fastholde den nugældende regel, hvorefter alene præster i folkekirken eller anerkendte trossamfund er udelukket fra at afgive vidneforklaring. Der kan endvidere rejses spørgsmål om, hvorvidt den nugældende ordning er i overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedskon-

ventions artikel 14, jf. artikel 10, om forskelsbehandling med hensyn til retten til ikke at udtale sig.

Det foreslås derfor, at også præster fra andre trossamfund end folkekirken og de anerkendte trossamfund omfattes af reglerne om vidneudelukkelse. I det omfang der ikke er tale om en præst i et anerkendt trossamfund eller et trossamfund med vielsesbemyndigelse, må det være afgørende, om Kirkeministeriet (det rådgivende udvalg) i anden anledning har taget stilling til, at der er tale om et egentligt trossamfund, der opfylder de i praksis opstillede betingelser for at få vielsesbemyndigelse. Der kan i tvivlstilfælde rettes henvendelse til Kirkeministeriet, der vil kunne oplyse, om dette er tilfældet.

Henset til muligheden for at gennemføre retssagen inden for rimelig tid forudsættes der således *ikke* at blive tale om, at Kirkeministeriet i *anledning af retssagen* anmodes om at vurdere, om der er tale om et egentligt trossamfund.

7. Afhøringer m.v. i sager ved Højesteret

7.1. Indledning

Højesteret har over for Justitsministeriet foreslået en ændring af retsplejelovens regler om bevisførelse i højesteretssager. Efter forslaget skal Højesteret kunne bestemme, at afhøringer af parter, vidner og syns- og skønsmænd i civile sager ved Højesteret skal foretages af en dommerfuldmægtig i Højesteret i stedet for ved en subsidær afhøring ved en byret eller Sø- og Handelsretten.

7.2. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 2 a, stk. 2, nr. 1, kan beslutninger og kendelser, der ikke træffes under domsforhandlingen i domssager, efter Højesterets nærmere bestemmelse træffes af udvalg, der består af mindst 3 dommere. Disse afgørelser træffes i praksis af et permanent nedsat Ankeudvalg, der således varetager forberedelsen af ankesagerne. Det følger af § 2 a, stk. 3, at et enkelt af udvalgets medlemmer med visse nærmere angivne begrænsninger kan handle på udvalgets vegne.

De almindelige regler om fremgangsmåden ved bevisførelse i civile sager findes i retsplejelovens § 340.

Efter retsplejelovens § 340, stk. 1, finder bevisførelse ved byret og landsret sted under domsforhandlingen, idet retten dog undtagelsesvis kan bestemme, at bevisførelsen eller en del af denne skal ske inden domsforhandlingen.

Retsplejeloven indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om umiddelbar bevisførelse for Højesteret.